

Ekološka mreža je sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti. Njezini dijelovi povezuju se prirodnim ili umjetnim ekološkim koridorima.

Uspostava ekološke mreže dio je obveza Republike Hrvatske u sklopu procesa pristupanja Europskoj uniji, odnosno provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Ekološka mreža predstavlja provedbu EU legislative: [Direktive o zaštiti ptica](#) (Council Directive 79/409/EEC; 2009/147/EC) i [Direktive o zaštiti prirodnih staništa i divlje faune i flore](#) (Council Directive 92/43/EEC). Temeljem ovih direktiva zemlje članice EU obvezne su odrediti područja važna za europski ugrožene vrste i staništa koja čine dio EU ekološke mreže **NATURA 2000**.

Nacionalna ekološka mreža je dio Sveeuropske ekološke mreže i mreže NATURA 2000 a obuhvaća ekološki važna područja od međunarodne i nacionalne važnosti.

Ekološku mrežu na prijedlog Ministarstva proglašava Vlada.

Na temelju članka 58. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine broj“ broj 70/05, 139/08 i 57/11.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 19. listopada 2007. godine donijela **Uredbu o proglašenju ekološke mreže**.

Prema Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine broj“ 70/05, 139/08 i 57/11.) zaštita ekoloških sustava koji se nalaze u okviru ekološke mreže u Republici Hrvatskoj ostvaruje se provođenjem mjera očuvanja biološke raznolikosti u korištenju prirodnih dobara i uređenju prostora, te zaštitom stanišnih tipova.

Očuvanje biološke raznolikosti šuma u gospodarenju šumama osigurava se na načelima održivog razvitka i održavanja prirodnog sastava vrsta i njihove prirodne obnove. Pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavlja se autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni prilagođene metode uz dopuštenje Ministarstva.

Krški ekološki sustavi predstavljaju prirodne vrijednosti od međunarodnog značenja. Planovima gospodarenja prirodnim dobrima u krškom području utvrđuje se mogući utjecaj na krški ekološki sustav uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Speleološki objekti su u vlasništvu Republike Hrvatske. Otkriće svakog speleološkog objekta ili njegovog dijela prijavljuje se Ministarstvu u roku od 15 dana. Zabranjeno je oštećivati, uništavati i odnositi sigovine, živi svijet speleoloških objekata, fosilne, arheološke i druge nalaze te mijenjati stanišne uvjete u objektu, njegovom nadzemlju i neposrednoj blizini. Za sve aktivnosti u speleološkom objektu potrebno je prethodno ishoditi dopuštenje Ministarstva.

Vlažna staništa, uključujući vode, predstavljaju prirodne vrijednosti u smislu ovoga Zakona, te ih treba očuvati u prirodnom ili doprirodnom stanju. U vlažnim staništima nije dopušteno pregrađivanje vodotokova, isušivanje, zatrpavanje ili mijenjanje izvora i ponora, bara i dr. ako se time ugrožava opstanak prirodnih vrijednosti i očuvanje biološke raznolikosti.

Aktivnostima na moru i u podmorju ne smiju se ugrožavati, oštećivati niti uništavati morska staništa.

Radi očuvanja biološke raznolikosti travnjacima se gospodari putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim vrsti travnjaka, uz prirodu prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva.

Na oranicama treba očuvati vrijedna i ugrožena rubna staništa (živice, pojedinačna stabla, skupine stabala, bare i livadne pojaseve).

Ekološki značajna područja su:

- područja koja su biološki iznimno raznovrsna ili dobro očuvana, a koja su međunarodno značajna po mjerilima međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka,
- područja koja bitno doprinose očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti u Republici Hrvatskoj,
- područja stanišnih tipova koji su ugroženi na svjetskoj, europskoj ili državnoj razini,
- staništa vrsta koje su ugrožene na svjetskoj, europskoj ili državnoj razini;
- staništa endemičnih svojti za Republiku Hrvatsku,
- područja koja bitno pridonose genskoj povezanosti populacija bioloških vrsta (ekološki koridori),
- selidbeni putovi životinja,
- očuvane šumske cjeline.

Nisu dopuštene radnje koje mogu dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području.

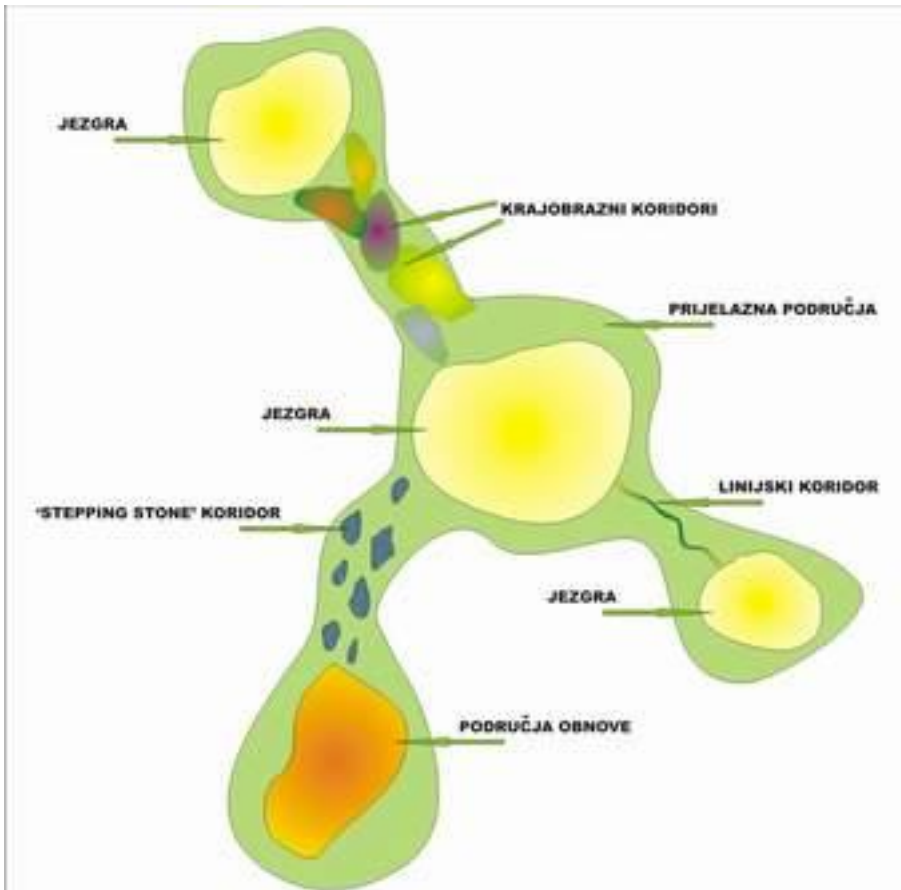
Međunarodno ekološki značajno područje je ono područje koje na temelju međunarodnih standarda utvrdi Vlada uredbom te osigura zaštitu određenim režimom zaštite, sukladno odredbama Zakona.

[Državni zavod za zaštitu prirode](#) vodi katastar ekoloških sustava te prati stanje i ugroženost staništa. Unatoč znatnoj degradiranosti europske prirode, na ovim je područjima još uvijek zastupljena široka lepeza prirodnih i poluprirodnih staništa. Neka su od njih jedinstvena za Europu, neka su i endemična – ograničena za određenu regiju, a veliki ih je broj ugrožen toliko da im prijete nestanak.

Tijekom posljednjih desetljeća, ljudski je utjecaj postao toliko snažan da se pretvorio u ozbiljnu prijetnju opstanku najvećeg dijela europske prirodne baštine. Raznolikost prirodnih i poluprirodnih staništa u naglom je opadanju, a brojne biljne i životinjske populacije koje ovise o tim staništima smanjuju se i po brojnosti i po području svojega rasprostranjenja. Staništa su sve jače izložena fragmentaciji tj. cjepljanju na izolirane «otoke» koji nisu u stanju dugoročno opstati, naročito s obzirom na sve intenzivniji pritisak od različitih ljudskih aktivnosti. Biljke i životinje između ovakvih izoliranih staništa ne mogu komunicirati, pa ukoliko neka vrsta nestane, nema se otkuda ponovo naseliti. Zaštićena područja, koja u europskim zemljama prosječno zauzimaju 10% državnog teritorija, ne zadovoljavaju potrebe očuvanja ukupne biološke raznolikosti.

Spoznavši ovu prijetnju, zaštita prirode u Europi usmjerena je na stvaranje sustava preostalih vrijednih područja za ugrožene vrste i staništa, koja su međusobno funkcionalno povezana. Takav sustav naziva se ekološka mreža. Ona se temelji na mreži zaštićenih područja, ali je dopunjena, što joj daje funkcionalnost koja omogućuje maksimalno očuvanje ugroženih vrsta i staništa na relativno malo preostalog prirodnog prostora.

Srž ekološke mreže čine najvrjednija prirodna i poluprirodna područja, tzv. jezgre (core areas). One su obično zaštićene prijelaznom zonom (buffer zone). Jezgre ekološke mreže vežu se u funkcionalni sustav pomoću koridora (corridors), koji ugroženim vrstama omogućuju međusobno komuniciranje. Na područjima gdje nedostaje neki važan dio ekološke mreže, predviđena su područja obnove (restoration areas) kojima se ponovo uspostavlja ekološka povezanost.

70/05
ordje
61/38
67/60
ordje